

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hé
1-én és 15-én.
 Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
 Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE-TULAJDONOSOK
 SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

—♦—
 KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
 hova az előfizetési összegek, valamint
 a kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
 Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: Vezércikk. — Vegyes hírek. — Közgazdaság.

—♦— Mily nagy legyen a távolság két dohánytőzsde között? E kérdés, a melyet már ismételten méltattunk, még mindig nincs megoldva és valamennyi felelet reá helytelen.

A fővárosban találunk dohánytőzsdéket, a mik alig 20 lépésnyire egymástól és a melyek éppenséggel nem régi keletűek. Ismét vannak látogatott utcák, a melyekben egymással szemben vannak tőzsdék; és ismét utcák és utak, a hol egyáltalán nincs tőzsde vagy csak több száz lépésre.

A szabály most az, hogy oly helyen, a hol közelben tőzsde van, új tőzsde csak akkor nyitható, ha a legközelebb fekvő három tőzsde összesen évi 120.000 korona forgalmat tud kimutatni. Ez a megoldás már jobban tetszik, mert célja első sorban az, hogy a létező tőzsdéket lényegesen meg ne károsítsa, míg másrészt az ujonnan nyitandó tőzsdének életképessé tételét czélozza. Igen helyes és igazságos intézkedés ez, a melyet csak helyesen keresztülvinni kell, hogy gyakorlati értéke is legyen. Ez utóbbi eset azonban ritka és a felelősség ezért az eddigi ügykezelést éri, mely félszázad előtt lett bevezetve és azóta változatlanul fennáll. Ha valaki tőzsdengedélyért folyamodik, akkor tudvalevőleg a pénzügyőri biztost megbízzák azzal, hogy a legközelebb fekvő és a tervezett tőzsde közti távolságot lépésekben mérje ki, azonfelül pedig kérje be a nagytőzsdétől a legközelebb levő 3 dohánytőzsde forgalmáról szóló kimutatást.

A dolog idáig rendben volna, csak hogy éppen a legfontosabbra nem gondolnak, arra tudniillik, hogy melyik az a „legközelebbi“ tőzsde. Nézetünk szerint a pénzügyi igazgatóságoknak, a melyek évenként graphikus térképeket a meglévő tőzsdék megjelölésével készíttethetnének, volna dolga, e tőzsdéket kijelölni. Egy ily fontos kérdés eldöntését a pénzügyi biztosa bizni, annyira helytelen, hogy az egész eljárás értékét veszti. Nem azért, mintha nem bíznánk az illető pénzügyi közegben, sőt megengedjük, hogy becsületesen és lelkiismeretesen jár el; de hogy lehet értéke ilyen szakvéleménynek, ha az illető nem ismeri teljesen a helyi és az elárúsítási viszonyokat? Tudjuk, hogy e pénzügyi közegek gyakran változtatják tartózkodási helyüket; egy ily vidékről jött pénzügyi felügyelő mindjárt másnap kap ily megbízást, — képes-e azt helyesen elintézni?

De praktikus szakközegnél is sok

függ az illetőnek felfogásától a „legközelebbi“ tőzsde tekintetében. Így sokszor látni, ha két tőzsde közötti távolságról van szó, hogy belevonják az oldal és mellékutcákat, míg az az ut, a melyből a tulajdonképeni forgalom kiindul, számba nem jön. Ha pl. valaki a Kossuth Lajos-utcában folyamodnék engedélyért, szükségképpen a Kerepesi-ut, valamint a Károly- és Muzeum-körut torkolatát kellene számba venni a lépések kimérésénél, nem pedig a Magyar-utcát, a melynek nincs „sétáló közönsége“, hanem csak olyan, a mely ott lakik, vagy a melynek ott teendője van. Már pedig természetes, hogy a kinek élénkebb utcában dolga akad, az nem megy egy oldalutczába szivart vásárolni. Eme tőzsdéknek egyáltalán nem szabadna a lépések vagy a forgalom mérésénél tekintetbe jönniök. De azonfelül is épp az ily élénkebb utcákban levő tőzsdék nem vételnek számba, a minek az lehet a következménye, hogy a lépések száma megfelel ugyan és az ujonnan nyitandó tőzsde még sincs helyén.

Egy egészen új, időszerű, a főváros viszonyaival számoló szabályzat volna kidolgozandó, hogy végre e tekintetben rend legyen, Mert sem annak, a ki engedélyért folyamodik, sem pedig annak, a kinek már tőzsdéje van, nem csekélység, ha a folyamodás a helyi viszonyok helytelen felfogásából kifolyólag kedvező vagy kedvezőtlen elintéztést nyer. A mai viszonyok között a pénzügyi hatóságok folytonos zaklatásnak vannak kitéve a folyamodók részéről, pedig ha pontos előírások léteznének, minden a szabályoknak meg nem felelő folyamodást rövidesen el lehetne utasítani, a nélkül, hogy a pénzügyi közegek igénybevételével más eljárás szükséges volna. Ez idő szerint a fővárosban levő dohánytőzsdék kis száma oly nagy és sok munkát okoz ugy a k. magyar pénzügyminiszteriumnak és a pénzügyigazgatóságnak és a többi közegeknek, mely más czéloknak szentelve nézetünk szerint sokkal sürgősebb és szükségesebb volna.

Elvégre is csupán csak arról van szó, kinek szabad elárúsítani a dohányjövédék által gyártott szivart és szivarját. Azt hisszük, hogy ez sokkal kevésbé fontos, mint sok egyéb, a mire a dohánymonopoliumnak a saját hasznos kiépítésére és emelésére szükséges volna és életbe léptetendő.

Vegyes hírek.

T. előfizetőinkhez! Lapunk czélja lévén a dohány nagy- és kisárusok érdekeit minden irányban szolgálni, időnként teljesen a dohány-elárúsítók érdekének szentelni; szerkesztőségünkben egy külön tudakozó-osztályt rendeztünk be, a hol minden t. előfizetőnknek bármely dohány- és szivarelárúsítási szakmába vágó szóbeli vagy levélbeli megkérését készséggel elintézzük és kimerlő szaktanácsokkal pontosan szolgálunk.

Felkérjük tehát t. előfizetőinket, hogy legnagyobb bizalommal forduljanak megkeresésükkel hozzánk; szakavatott gyors válaszlól mindenkit biztosíthatunk.

Szerkesztőségünknek sikerült állandó munkatársul oly jogi tanácsadót megnyerni, ki esetleges sérelmek törvényes utoni orvoslását, szakmába vágó beadványok szerkesztését stb. t. előfizetőink részére készséggel fogja elvégezni.

Hivatatlan kritika. Egy budapesti kétfillérés laposka majd naponta abban tetszeleg magának, hogy szivarjaink minőségéről a maga époló hivatatlan, mint együgyű véleményét bocsátja világgá. Ha e lap szerkesztője véletlenül egy eldugult virginia-szivart fog, másnap vezércikk kezdi róla. Ha egy ajándékba kapott vagy vett britanikát dug az orra alá, a mely történetesen kis szatocsbóltból került, akkor nemcsak a szivar rossz illata miatt ontja epéjét, hanem mindjárt összehasonlításokat tesz a Lajtán inneni és tuli szivarok közt. Legutóbbi „vezércikkében“ plane az egész dohányjövédéki hivatalnokai kart támadja meg, lelkiismeretlennek mondja, a miért ily dohánygyártmányokat hoznak forgalomba.

Nem hiszzük ugyan, hogy e czikkek elrontánák a dohányosok élvezetét, azt se gondoljuk, hogy illetékes helyen e főrmedvényekre hederiténének, kivált ezért, mert mindaz, a mi bennük van, a viszonyok nem ismerésére és értelmetlenségre vall. Mi ránk e czikkek azt a benyomást teszik, mintha szerzőjük valami kéharisnyás elárúsítóhölgy lenne vagy legalább, hogy ez ilyen tolba mondja a szerkesztőnek. Abból következtetjük ezt, mert egyre ismétlődnek bennük a jól ismert panaszok kevés világos szivarról, a bevásárlásnál divó protektióról, a nagytőzsdések gonoszágáról stb. stb. Ha mégis tudomást veszünk róla, teszünk ezt ezért, hogy a lapnak azt a tanácsot adjuk, miszerint tudakozódjék előbb szakembereknél, mielőtt ily dolgokról ír, a mikhez nem ért. A cziklirő így meg fogja tudni, hogy a magy. kir. dohányjövédék szivarjai a külföldön is legjobb hírből vannak; hogy olykor panasz felmerülhet egyik-másik szivarfaj ellen, mert a dohánynövény, mely nem minden évben egyaránt jól terem; hogy élvezhető szivart csak oly tőzsdékben kaphatni, melyeknek tulajdonosai kizárólag dohánygyártmányokat árulnak, a kik elég tőkével rendelkeznek és áruikat nem kénytelenek azonnal eladni. És még sok más egyebet tudna meg a cziklirő, a mi a szivar minőségére vonatkozik és melyért, ha a szivar rossz, a felelősség a kir. magyar dohányjövédéket csak annyiban éri, a mennyiben oly szatocsoktól, fűszerkereskedőktől és elárúsítóktól, a kik nem tarthatnak készletet, az engedélyt megvoni kellene. A fő

város ezer dohányárusitói között vajmi kevesen vannak, a kik üzletüket rendesen vezetik. Sajnos, itt a baj.

Csak udvariasan! Nem kívánunk nevelkel előlni, jölehet ama fővárosi dohányelárusítók, a kik nem tartják érdemesnek, a vevő jövele és elmenetekor tisztességesen köszönni, ez megérdemelnék. Szerencsére csak kivetelek, a kik azt hiszik, hogy ha valaki nálunk szívt vásárol és így kevés hasznot hoz a konyhára, e kötelesség alól fel vannak mentve. Egy budapesti üzletben, a hol sok finom közönség fordul meg, a kopott kabátú vevő figyelemben sem részesül. Köszöntés nem viszonzoznak, kivánságát csak többszöri ismétlésre teljesítik és csak ha excellenciás ur vagy törzisztől lépi át a küszöböt, venni valamit észre udvariaságról. Nem egy ezen elárusító urak körül valami magasabb hivatottságot érez magában és oly kicsinyléssel bánik a vevővel, mintha ő maga a dohánymonopolium tulajdonosa lenne. Barmennyire hajlandók vagyunk, minden beérkező panasznál az elárusítókat védelmünkbe venni, nem fogjuk ezt a jövőben tenni, ha jogosult panaszok merülnek fel. Érdekében van ugy a dohányelárusításnak általában, mint a nagy közönségnek, ha az elárusító behatóan foglalkozik a vevővel, felvilágosításokat nyújt egyrölmásról, a helyett hogy az üzletben, ha mindjárt a sajátja is, a nagyurat jászszá.

Magyar szivarkivitel társaság. Ezen czim alatt az utóbbi napokban részvénytársaság alakult, melynek az a czélja, a kir. magyar dohányjövődéktől szívt vásárolni és azt a külföldön forgalomba hozni. E szivarkák, melyek a k. magy. gyárakban egyenesen e vállalat részére készülnek, a részvénytársaságnak meghatározott árakon, a versenyviszonyoknak megfelelően fogják szállítani. A részvények egy harmada a kir. magy. pénzügyminisztérium kezében van, míg kétharmadot a magyar dohánykivitel részvénytársaság, valamint a Schossberger, Herzog, Compercz czégek jegyezték.

Az újpesti dohánygyőzdsé. E hó 5-én járt le az újpesti nagytőzdsének betöltése iránti ajánlatok benyújtásának határideje. A megejtett versenytárgyaláson, melyet Wolfrumb pénzügyigazgató, kir. tanácsos vezetett, 16 ajánlat bontatott fel, mely a határidőre beérkezett volt. Az ajánlatok jelenleg a pénzügyminisztérium XIII. ügyosztályában vannak. Minden valószínűség szerint az eddigi tulajdonos, a ki 1 $\frac{1}{10}$ proviziót ajánlott fel, újból el fogja az engedélyt nyerni.

Dohánytrust Amerikában. A dohányipar terén, a mint a „Zeitschrift für Socialwissenschaft“ egy cikkében olvassuk, jelenleg Amerikában két trust van, az American Tobacco Company és a Continental Tabacos Company. Mindkettő szoros viszonyban van egymással és Mr. James B. Duke személyében közös elnökkel bírnak. Az American 30 millió tőkével dolgozik és az összes termelés 75 százalékát urálja, mindenekelőtt szivarkát. A Continental 300 millió tőkével rendelkezik és a termelés 60 százalékát urálja. Gyártmányá „Plug“ Tobacco, azaz mindenféle dohányfaj téglalformában. Az American Tobacco Company, mely 1890. alaktul, kezdetől fogva igen türelmetlen volt a concurentia iránt, az árusokat minden módon kényszeríteni igyekezett, hogy saját gyártmányaitk tartásá kizárólag. Védelmül ezek ellentrustt — a későbbi Continental — alakultak, de az American el tudta a veszélyt hárítani. Alig hogy az ellentrust megalakult, máris egyesült az American-nel. A két trust, vezetik kijelentése szerint, nagy megtakarításokat nem tettek rengeteg kiadásaikban. Duke ur elég szerény, kijelentett, miszerint a főnyereség az intelligencia egyesítésében áll. A központosítástól eltekintve a gyártás csak azért lett kissé olcsóbb, mert utját állották a folytonos újdoszások előállításának, a gyáros veszteségének eme forrásának. A verseny korlátozása miatt az American bíróság elé került, de a vád nem volt bebizonyítható. Duke ur azt mondá: „a concurentia azaz vádol, hogy a szabad versenynt megakadályoztuk. De az árusok szabad akaratukból veszik a mi gyártmányainkat, mert többet keresnek rajtuk.“ A Continentalról pedig azt vallották az árusok, hogy külön kedvezményeket ígért nekik, ha más gyártmányokat nem tartanak és mikor erre rá nem álltak, boycottálták őket. Nyilvánvaló, hogy a két trust gyilkos versenyt folytat egymás ellen. Az American 1900. évi

mérlégében 79 millió activái között 29 milliónyi tételt mutat ki szabadalmak, jegyek és „goodwill“ czim alatt. Goodwill annyit jelent, hogy a gyáros hosszabb időre visszavonul az ő iparágától. A forgalom 80—90 százalékát teszik ki a legtöbb károsnál a régi, jól bevezetett gyártmányok, miket a trustok megszereztek. Az árusok így ama kényszerhelyzetben vannak, vagy csupán trustárut árulni vagy a tönk kockázatát magukra vállalni.

Dohány-, nagy- és kistőzdséseknek.

Mészáros Gyula asztalosmester ajánlja magát mindenféle bolti és irodai berendezésekre a legújtanosabb árak mellett.

Budapest, VIII., Futó-utca 3. szám.

Közgazdaság.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank ma déli 12 órakor tartotta madarasi Beck Nándor udvari tanácsos elnök-vezérigazgató elnöklése mellett évi közgyűlést, amelyen 65.759 részvény 3279 szavazattal volt képviselve. A közgyűlésen résztvettek az intézet francia igazgatósági tagjai, Dorizon Lajos, a Société Générale és Thors J. Henrik, a Banque de Paris et du Pays-Bas igazgatói is. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére dr. Neumann Miksa titkárt, hitelesítésére pedig Szende Lajos és Allschall Artur részvényeseket kérte fel. Az igazgatóság jelentését a közgyűlés felolvastatnak tekintette. Elénk helyesléssel fogadta a jegyzőkönyv Matuska István felügyelőbizottsági tagnak a felügyelőbizottság nevében tett kijelentését, hogy a Magyar Jelzáloghitelbank ügyvitele a lefolyt ében is ama szilárd üzleti elvek alapján történt, amelyeket az intézet körülméktől, céltudatos és gondos vezetés keretében eddigél is mindig követett. A közgyűlés egyhangú helyesléssel elfogadta ugy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság jelentését, továbbá az igazgatóságának a tiszta nyereség hovatfordítására vonatkozólag tett indítványát, hogy a forgalomban levő 200.000 darab teljesen befizetett részvény után egyenkint 26 franknyi osztalék, a f. é. július 1-én esedékes 5. számú szelvény beszolgáltatása ellenében, és pedig már f. é. április 1-én kifizetessék; és az ezután rendelkezésre álló 1.238.961 K-ból 100.000 K az intézeti házban eszközölt beruházások leírására; 700.000 K a külön tartalékalap javadalmazására; 70.000 K az intézeti tisztviselő és szolgák nyugdíj-intézetének javadalmazására; 45.000 K pedig az intézeti tisztviselő és szolgák jutalmazására fordítások és a fennmaradó 737.961 K új számlára átvitessék. A közgyűlés ezután az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak az 1902. évre az alapszabály-szerű felmentvényt egyhangulag megadta, szintugy egyhangulag elfogadta az alapszabályok 11. és 13. §-ának módosítását, mely a záloglevelek és közszé kötelezők biztosító-alapjainak 10, illetve 12 millió koronára való felemelését tünteti ki. A napirend után dr. Brachfeld Lajos részvényes emelt szót s a fényes üzleti eredményre hivatkozva, ugy madarasi Beck Sándor elnök iránt, aki nem lankadó érellyel, sikerről-sikerre vezető az intézet minden akcióját és fonyesbelső-fonyesebb eredményeket mutat fel, valamint az egész igazgatóság és a felügyelőbizottság, nemkülönben az intézet buzgó tisztikara iránt hálás elismerést és igaz köszönetet fejez ki. — Elnök a felhangzó lelkes éljenzés után meghatva mondott köszönetet az általánosán nyilvánált bizalomért és hangsúlyozta, hogy mint eddig, ugy ezután is, minden erejét az intézet felvirágztatására fogja szentelni. A közgyűlés az elnök lelkes éltetése közben ért véget.

Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság az elő 14-én tartotta közgyűlést elő Csekonic Endre elnöklésével. Az igazgatóság évi jelentése minden egyes üzletágban kielégítőnek mondja az eredményt. Az évi nyereség 4.040.374 korona 37 fillér, amelyből azonban csak 1.200.000 koronát osztanak ki a részvényesek közt, mivel még ugyis minden egyes egész részvény után négyszáz korona osztalékot fizetnek ki, a nyereseménynek fennmaradó, még jelentékenyebb részt következőleg használják föl: A tőzbiztosítás díjtartalékát 60 millió koronára, a szállítmány-biztosítását 100.000 koronára, a betörés ellen való biztosítását 65.000 koronára, az árfolyam-különbözeti tartalékot 3.913.140 korona 27 fillérre emelték s még mindezen felül a külön tartalékot 1.731.799 korona 93 fillérre gyarapították. Az elmúlt ében az életbiztosítási szerzőmények 57.317.558 korona 12 fillérre ragtak, az érvényben levő életbiztosítási állomány pedig 293.922.310 korona 91 fillérre növekedett. A társaság tisztviselőinek nyugdíj-alapját, mint az előző ében, ismét 50.000 koronával gyarapították, vala-

mint bő kézzel adakoztak egyéb jótékony alapok és más közhasznú célokra. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és a fölmentést minden irányban megadta. Az élt sikereket a részvényesek nevében dr. Jankovich János miniszteri tanácsos részvényes mondott az igazgatóságnak, az egész kormányhoz testületnek, különösen pedig Ormódy Vilmos vezérigazgatónak meleg köszönetet, amit a közgyűlés élénk helyesléssel fogadott. Az osztalékot a társaság pénztáránál már március 16-ától, hűtőfőt kezdve fizetik ki.

A Magyar Agrár- és Járadekbank részvénytársaság hétfőn tartotta hetedikrendes közgyűlést. Madarasi Beck Ferdinánd elnök megnyitja a közgyűlést és konstátálja, hogy 35 részvényes 30.530 részvényt helyezett letétbe és így a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Felner Frigyes igazgatósági titkárt, annak hitelesítésére báró Kemény Akos és Hucav Emil részvényeseket kéri fel. Az igazgatósági jelentés beszámoló a lefolyt üzleti év gazdasági viszonyairól és konstátálja, hogy a kielégítő aratási eredmények sem enyhítettek a gazdasági pangáson. A kamatlábnak szakadatlan hanyatlása a tiszta jövedelemre hátrányos hatással volt. Ha az üzleti eredmény ennek dacára a tavalyinal kedvezőbb volt, ez annak tulajdonítandó, hogy a befektetési értékek iránt tartós kereslet mutatkozott, ami lehetővé tette, hogy a társaság a lefolyt ében cimletéből 26 millió koronát adott el, miáltal a tőkék mobilizálhatók voltak és az üzletágokban fokozottabb élénkség mutatkozott. A jelzálogos kölcsönök állománya 1902. végén 33.004.733 K 52 fillérre emelkedett. Ebből a földbirtokokra engedélyezett kölcsönök összege 23.694.551 korona 72 fillér = 71,8 százalék, budapesti házakra 9.310.181 korona 80 fillér = 28,2 százalék esik. Az elmúlt ében 852 kölcsönvevő részére 2.508.629 korona 12 fillér szűlfelőújítási kölcsönön vétett igénybe, ugy, hogy a mult év végéig a szűlfelőújítási kölcsönök összege 22.075.013 korona 26 fillér állományt mutatott. Járadekjegyeink álladéka 26.757.081 korona 97 fillért tett. Váltóállomány 11.439.690 korona 85 fillér, a lombard-és reporttízlet 6.020.779 korona 98 fillér állományt mutat. A társasúletek közül jelen mérlegben el van számolva a Commission für Verkehrsanlagen in Wien 4 százalékos kölcsön, továbbá a 4 és fél százalékos bosznia-hercegovinai tartományi kölcsön; végvélegles lebonyolítást nyervén, az ezekben való részesedés a mérlegben észmólván van, ellenben a 4 és fél százalékos magyar állami kötvények konverzió műveletéből való részesedés haszna a jövő évi mérlegben nyer elszámolást. Az előterjeszteti mérleg 1.521.623 korona 85 fillér tiszta nyereséget mutat, melyből részvényenként 5% = 20 korona kerül felosztás alá, míg 150.125 korona 90 fillér a jövő évi számlára vitetik elő. A külön tartalékalap számára 100.000 koronát helyeztek el. Ezután az alapszabályok 63. §-ának szabatosabb szövegeztést fogadta el a közgyűlés és részvétellel emlékeztet meg Tisza László felügyelőbizottsági tag haláláról. A felügyelőbizottsági tagok működésének ideje lejárván, új felügyelőbizottsági tagokat megválasztottak: Kun Akos, dr. Ullam Pál, Tolnai Arnold és báró Kemény Akos. Az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megszavazott felmentvény után a közgyűlés véget ért.

Árlejtések ipari munkák szállítására. A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezető-ségéhez folyó évi április 20-ig, az 1903. ében szikszéges mintégy 8500 köbméter zuzott kavics szállítására; bánatpénz 5 százalék.

A szombathelyi magyar királyi államépítészeti hivatalhoz március 24-ig, a sárvári tejjadzasági szakiskolánál levő pince átalakítására; előírányzat 1353 korona 35 fillér; bánatpénz 5 százalék.

A nagyváradi magyar királyi államépítészeti hivatalhoz folyó évi március 26-ig a Nagyváradon létesítendő királyi állami menhely munkálatára. A bánatpénz 5 százalék.

A bajai kir. járásbíróshoz f. évi április 18-ig az ottani járásbírósház épület tatarozására; előírányzat 1779 korona 07 fillér; bánatpénz 10 százalék.

A trencsényi m. kir. államépítészeti hivatalhoz f. évi április 1-ig karkaf és kerékvető helyreállítására és a pozsony-jablunkai állami közút 236—237 km. szakaszán fekvő 360. sz. ocsadnicai hid védelmére szolgáló párhuzammú folytatatólagos kiépítésére 2652 korona 91 fillér összeg erejéig; bánatpénz 5 százalék.

A cs. és kir. IV. hadtest hadbiztosága április hó 2-án délelőtt 10 órakor nyilvános árlejtés utján szerzeni be kórházi fehérmű- és papuszükségletet. Bánatpénz letétele nem kívántatik.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT: Leitartikel. — Vermischtes.

— † Welche Distanz soll zwischen einer Trafik und der anderen vorhanden sein? Diese Frage, die wir schon des Öfteren erörtert haben, ist noch immer nicht gelöst und sämtliche Antworten, die man auf diese Frage erhält, sind unrichtig.

In der Hauptstadt finden wir Trafiken, wovon eine von der anderen kaum 20 Schritte entfernt sind und die keineswegs vor langer Zeit errichtet wurden. Dann wieder finden wir sogenannte Strassen, wo eine Trafik der anderen gegenüber liegt; wieder in anderen Gassen und Strassen gibt es gar keine Trafik, oder im Ausmasse von einigen hundert Schritten keine.

Nun heisst es, dass in Fällen, wo eine Trafik in der Nähe ist, eine neue nur dann errichtet werden kann, wenn die nächsten drei Nachbartrafiken 120.000 Kronen zusammen jährlichen Konsum aufweisen. Dieser Modus gefällt uns schon besser, denn er bezweckt in erster Reihe den bestehenden Trafiken keinen wesentlichen Schaden zuzufügen, wie er andererseits den Zweck erzielen soll, die neu zu errichtende Trafik existenzfähig zu machen. Es ist dies wie gesagt, eine sehr weise und gerechte Verfügung, die nur der richtigen Handhabung bedarf, um sie praktisch zu verwerthen. Dieses Letztere jedoch ist es, was sehr selten der Fall ist. Verantwortlich hiefür kann nur die bisherige Amtshandlung gemacht werden, die vor einem halben Jahrhundert eingeführt wurde und bisher noch immer besteht. Wird ein Gesuch um Ertheilung einer Lizenz eingereicht, so erhält bekanntlich der Finanz-Kommissär den Auftrag, die Distanz der nächstliegenden Trafiken, bis zur Stelle, für welche der Einreicher die Trafik zu errichten wünscht, mittelst Schritten abzumessen, ausserdem den Ausweis des Konsums der nächstliegenden 3 Trafiken von der Grosstrafik abzuverlangen.

Diesem Auftrage wird natürlich auch entsprochen. Leider wird jedoch dabei an das Wichtigste vergessen, nämlich, welches diese „nächstgelegenen“ Trafiken sind. Unseres Erachtens nach, müssten die Finanz-Direktionen, die ja graphische Karten, wo die Trafiken eingezeichnet sind, alljährlich anfertigen lassen könnten, diese Trafiken bezeichnen. Eine solch wichtige Frage, dem Finanz-Respizienten zur Beantwortung zu überlassen, dünkt uns derart unpraktisch, dass diese ganze Untersuchung keinen Heller werth ist. Nicht etwa deshalb, weil wir dem betreffenden Finanz-Organ nicht vertrauen wollen, im Gegentheil, wir geben sogar zu, dass er ehrlich und gewissenhaft handelt; allein, wie kann ein solches Gutachten irgend einen Werth besitzen, wenn man in den Ortsverhältnissen und den Verschleissverhältnissen nicht vollständig eingeweiht ist? Man weiss, dass

diese Finanz-Organ häufig ihr Domizil wechseln. Kommt nun von irgend einem Provinzorte ein Finanz-Respizient nach der Hauptstadt, der schon nächsten Tages eine solche Angelegenheit erledigen soll, wie kann dieselbe anders ausfallen, als unrichtig?

Aber auch bei praktischen Finanzwach-Organen kommt es auf dessen Auffassung an, welches die „nächsten“ Trafiken sind. Und so sehen wir häufig, wenn es sich um die Frage der Entfernung der Schritte von einer Trafik zur anderen handelt, dass man die Seiten- und Nebengassen einbezieht, während die Strasse, von welcher eigentlich die Frequenz ausströmt, keine Beachtung findet. Wenn zum Beispiel in der Kossuth Lajos-utca um eine Lizenz eingereicht wird, so müssten nothwendigerweise der Ausgang der Kerepeserstrasse, wie auch Karls- und Museumring beziehungsweise deren Ende bei Bemessung der Schritte Beachtung finden, nicht aber die Magyar-utca, die kein „spaziergehendes Publikum“ hat, sondern bloss solche Passanten, welche dort wohnen, oder dort gerade zu thun haben. Und darin liegt eben die falsche Auffassung und die seit Jahren geübte falsche Praxis in dieser Hinsicht. Es ist ja nur natürlich, dass Derjenige, welcher eine lebhafteste Strasse zu passiren hat, nicht in eine Seitengasse einbiegen wird, um Zigarren zu kaufen. Diese Trafiken hätten bei der Bemessung der Anzahl der Schritte oder des Konsums gar nicht in Betracht zu kommen. Ausserdem aber werden dadurch gerade jene Trafiken, welche sich in dieser frequenten Strasse befinden, nicht in Betracht gezogen, wodurch es vorkommen kann, dass die Anzahl der Schritte entspricht und die neu zu errichtende Trafik dennoch nicht am Platze ist.

Ein ganz neues, zeitgemässes, den Verhältnissen der Hauptstadt von heute Rechnung tragendes Regulativ müsste ausgearbeitet werden, um endlich nach dieser Richtung hin Ordnung zu schaffen. Für Denjenigen, der um eine Trafik-Lizenz einschreitet, oder Denjenigen, der schon eine besitzt, ist es nämlich keine Kleinigkeit, wenn er einer falschen Auffassung der örtlichen Verhältnisse zufolge, keine günstige Erledigung für oder gegen die Ertheilung findet. Sowie die Sachen heute stehen, werden die Finanz-Behörden unnützerweise fortwährend belästigt. Wir denken, dass diese Amtsstellen viel wichtigere Agenden zu besorgen haben, als fortwährend die Parteen zu empfangen und mit Gesuchen überhäuft zu werden, bald für, bald gegen die Ertheilung einer Lizenz. Wenn hiefür genaue Vorschriften beständen, könnte jedes Gesuch, das nicht die entsprechende Berechtigung besitzt, brevi manu abgewiesen werden, ohne Zuhilfenahme der Kommissariate und ohne in

eine weitere Amtshandlung einzugehen. Dermalen verursacht das Häuflein Trafiken, welches sich in der Hauptstadt befindet, sowohl dem k. u. Finanzministerium, wie auch den Finanz-Direktionen und den Finanz-Kommissariaten eine solche Summe von Arbeitsleistung, welche für andere Zwecke angewendet, unseres Erachtens nach dringender und nothwendiger wäre. Und dabei handelt es sich schliesslich um nichts. Anderes, als darum, wer die von der Tabak-Regie erzeugten Zigarren und Zigaretten verkaufen darf. Wir denken, dass dies minder wichtig ist, als Vieles und Manches, was dem Tabak-Monopole zur erspriesslichen Ausgestaltung und Erhöhung derselben Noth thäte und errichtet werden müsste.

Vermischtes.

Unberufene Kritik. Ein Budapester Zweiheller-Blatt leistet sich fast täglich den Spass, über die Qualität unserer Zigarren seine ebenso unberufene, wie alberne Meinung zu äussern. Erwischt der Herr Redakteur dieses Blattes gerade eine verstopfte Virginia-Zigarre, so bringt er Tags darauf einen Leitartikel darüber. Raucht er eine geschenkte oder gekaufte Britannica-Zigarre, die zufällig in einem Greisslerladen erworben wurde, so speit er nicht nur wegen des schlechten Duftes der Zigarre, Gift und Galle, sondern er stellt sofort Vergleiche an über die Qualitäten der Zigarren diesseits und jenseits der Leitha. In seinem jüngsten „Leitartikel“ greift er sogar die ganze Beamtenschaft der k. u. Tabak-Regie an und schildert sie als gewissenlos, weil sie solche Tabak-Produkte den Rauchern bietet.

Wir glauben zwar nicht, dass diese Artikel den Konsumenten der k. u. Regie-Zigarren den Genuss ihrer Lieblingsorte schmälert; auch glauben wir nicht, dass man massgebenden Ortes auf diese Expektionen im Geringsten reflektirt, zumal all das, was darinnen gesagt wird, von Unkenntniss der Sachlage und von Unverständniss Zeugniss ablegt. Auf uns selbst machen diese Artikel den Eindruck, als ob irgend ein Blaustumpf unter den Trafikanten, entweder diese Artikel selber schreibt, oder dass er zumindest dem Redakteur dieselben in die Feder diktiert. Wir folgern das daraus, weil darinnen immer und immer wieder die bekannten Lamentationen über mangelnde lichte Zigarren, über die Protektion im Einkauf, über die Schlechtigkeit der Grosstrafikanten etc. etc. die Rede ist. Wenn wir gleichwohl von derartigen Gerüchten Notiz nehmen, so geschieht es blos deshalb, um dem Blatte den Rath zu ertheilen, bevor es über derartige Dinge schreibt, die es offenbar nicht versteht, vorher bei Fachleuten anzufragen. Der Artikelschreiber wird alsdann erfahren, dass demaltes die Zigarren der k. u. Tabak-Regie sich des besten Rufes auch im Auslande erfreuen, dass man allerdings manchmal über irgend eine Sorte klagen kann, weil der Tabak eine Pflanze ist, die nicht jedes Jahr gleichmässig gut geräth; dass man eine rauchbare Zigarre nur in solchen Trafiken erhalten kann, deren Besitzer sich ausschliesslich mit der Tabak-Produktion befassen, die Kapital zu ihrem Geschäfte haben und die Waaren nicht sofort verkaufen müssen. Von den 1000 Verschleissern in der Hauptstadt gibt es nur einen sehr geringen Theil, der das Geschäft ordnungsmässig führt. Darin steckt leider das Uebel.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a

Magyar Királyi Szabad. Osztályosorsjáték (XI. sorsjáték)

6. osztályának huzásai f. évi március hó 26-tól április hó 22-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

Március 26, 27, 28, 30, 31. Április 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 18, 22.

A huzások mindig d. e. 9 órakor kezdődnek, és a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a **M. kir. szab. Osztályosorsjáték huzási termében (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utcáról)**. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása, a játékterv szerint minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, **1903. március hó 19-ig** eszközöndő.

Budapest, 1903, március hó 8-án.

Magyar Kir. Szabad. Osztályosorsjáték igazgatósága.
LÓNYAI. HAZAI.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagytözs-
dében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

==== Feltűnő ujdonság. ====

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.